

PRAVILNIK

O TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIM POSTUPCIMA ZA FORMIRANJE KVALIFIKOVANOG ELEKTRONSKOG POTPISA I KRITERIJUMIMA KOJE TREBA DA ISPUNE SREDSTVA ZA FORMIRANJE KVALIFIKOVANOG ELEKTRONSKOG POTPISA

("Sl. glasnik RS", br. 26/2008 i 13/2010)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se tehničko-tehnološki postupci za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa i kriterijumi koje treba da ispune sredstva za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa.

Član 2

Tehničko-tehnološki postupci za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa, kao i kriterijumi koje treba da ispunjavaju sredstva za formiranje i proveru kvalifikovanog elektronskog potpisa moraju biti u skladu sa odgovarajućim međunarodnim standardima i preporukama, odnosno drugim standardima, dokumentima i preporukama, koje se odnose na formiranje i proveru kvalifikovanog elektronskog potpisa, utvrđenim ovim pravilnikom.

Član 3

Kvalifikovani elektronski potpis, pored uslova iz člana 7. Zakona o elektronskom potpisu (u daljem tekstu: Zakon), mora da zadovolji i sledeće bliže uslove, i to:

- 1) da je formiran primenom sredstva za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa (SSCD);
- 2) da se proverava na osnovu kvalifikovanog elektronskog sertifikata potpisnika - koji je validan u trenutku formiranja kvalifikovanog elektronskog potpisa.

Član 4

Kvalifikovani elektronski potpis formira se primenom jednog od standardizovanih asimetričnih kriptografskih algoritama, i to:

- 1) RSA (*Rivest Shamir Adleman*) primenom standarda PKCS#1 uz minimalnu dužinu RSA modulusa n od 1024 bita;
- 2) DSA (*Digital Signature Algorithm*) sa minimalnim dužinama parametara p i q od 1024 i 160 bita, respektivno;
- 3) ECDSA (*Elliptic Curve Digital Signature Algorithm*) sa minimalnim dužinama parametara p i q od 192 i 160 bita, respektivno.

Član 5

Pri formiranju kvalifikovanog elektronskog potpisa primenjuju se i *hash* funkcije za dobijanje otisaka poruke fiksne veličine (najmanje 160 bita).

Hash funkcije iz stava 1. ovog člana realizuju se primenom standardizovanih *hash* algoritama, i to:

- 1) SHA-1 (*Secure Hash Algorithm*) - *hash* vrednost veličine 160 bita;
- 2) RIPEMD-160 - *hash* vrednost veličine 160 bita;
- 3) SHA-224, SHA-256, SHA-384 i SHA-512.

Član 6

Skup standardnih algoritama iz čl. 4. i 5. ovog pravilnika kombinovani sa zahtevima u vezi izbora parametara, kao i lista standardnih kombinacija primenjenih algoritama u formi algoritamskih veza ("*signature suites*"), moraju biti u skladu sa dokumentom ETSI ESI SR 002 176 "*Algorithms and Parameters for Secure Electronic Signatures*".

Član 7

Sredstvo za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa mora imati svojstva koja omogućavaju naknadnu ugradnju novih algoritama u skladu sa daljim razvojem kriptografskih tehnika i standarda.

Član 8

Potpisana elektronska dokumenta kvalifikovanim elektronskim potpisom razmenjuju se u formatu dokumenata u kojima su ugrađeni osnovni podaci o postupku, algoritmu i kvalifikovanom elektronskom sertifikatu potpisnika, kako bi primalac elektronskog dokumenta mogao proveriti kvalifikovani elektronski potpis na bazi usaglašene tehnologije i postupaka.

Član 9

Format elektronskog dokumenta koji je potpisan kvalifikovanim elektronskim potpisom mora biti usklađen sa nekim od dokumenata: PKCS#7 preporuka, RFC 3852 "*Cryptographic Message Syntax (CMS)*", ETSI ESI TS 101 733 "*CMS Advanced Electronic Signatures (CAAdES)*", RFC 3275 XMLDSIG, ETSI ESI TS 101 903 "*XML Advanced Electronic Signatures (XAdES)*" ili ETSI ESI TS 102 778 "*PDF Advanced Electronic Signatures (PAdES)*".

Član 10

Kvalifikovani elektronski sertifikat mora biti usklađen sa preporukom ITU-T X.509 i dokumentima ETSI ESI TS 101 862 "*Qualified Certificate Profile*", RFC 3739 "*Internet X.509 Public Key Infrastructure: Qualified Certificates Profile*", RFC 3280 "*Internet X.509 Public Key Infrastructure Certificate Revocation List (CRL) Profile*" i ETSI TS 102 280 "*X.509 V.3 Certificate Profile for Certificates Issued to Natural Persons*".

Postupci za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa treba da budu u skladu sa dokumentom ETSI ESI TR 102 272 "ASN.1 *format for signature policies*" ili sa dokumentom ETSI ESI TR 102 038 "XML *format for signature policies*".

Član 11

Polje "*subject*" kvalifikovanog elektronskog sertifikata mora da ima atribut "*commonName*".

U atribut "*commonName*" treba da je upisano puno ime i prezime potpisnika, jedinstveni identifikator potpisnika unutar sertifikacionog tela i opciono JMBG. Podaci se upisuju sledećim redom: ime, razmak, prezime, razmak, jedinstveni identifikator unutar sertifikacionog tela i na kraju, opciono, crtica i JMBG. Za atribut "*commonName*" treba koristiti UTF8*String* kodiranje, tako da sva slova iz imena i prezimena budu verno predstavljena odgovarajućim karakterima.

Sertifikaciono telo je dužno da korisniku jasno stavi do znanja da li će sertifikat sadržati JMBG.

Sertifikati koji se koriste u opštenju organa, opštenju organa i stranaka, dostavljanju i izradi odluke organa u elektronskom obliku u upravnom, sudskom i drugom postupku pred državnim organom, treba da sadrže JMBG. Sertifikate koji sadrže JMBG ili lični broj sertifikaciono telo ne sme učiniti javno dostupnim.

Član 12

Postupak provere kvalifikovanog elektronskog potpisa obuhvata i postupak provere kvalifikovanog elektronskog sertifikata potpisnika, koji se sastoji od:

- 1) provere roka važnosti datog sertifikata;
- 2) provere podataka o sertifikacionom telu koje je izdalo kvalifikovani elektronski sertifikat potpisnika;
- 3) provere da li se dati sertifikat nalazi na listi opozvanih sertifikata.

Moguće je izvršiti i dodatne provere u odnosu na stav 1. ovog člana ukoliko je to definisano u Pravilima nadležnog sertifikacionog tela koje je izdalo kvalifikovani elektronski sertifikat.

Član 13

Formiranje i provera kvalifikovanog elektronskog potpisa se vrši primenom:

- 1) sredstva za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa (SSCD);
- 2) bezbedne aplikacije za formiranje i proveru kvalifikovanog elektronskog potpisa (SSCA i SSVA, respektivno);
- 3) tehničkih komponenata sertifikacionih tela;
- 4) kvalifikovanog elektronskog sertifikata.

Član 14

Sredstva za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa, pored uslova iz člana 8. Zakona, moraju da ispune sledeće kriterijume, i to:

- 1) da se podaci za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa generišu u samom sredstvu za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa i da ga nikad ne napuštaju;
- 2) da se kvalifikovani elektronski potpis formira u samom sredstvu za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa;
- 3) da se obezbedi korišćenje sredstva za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa isključivo od strane potpisnika uz prethodno realizovanu pouzdanu proceduru autentikacije;
- 4) da sredstvo mora biti takvo da je potpisnik u mogućnosti da ga koristi u različitim aplikacijama i informatičko-tehnološkim okruženjima.

Član 15

Bezbedna aplikacija za izradu kvalifikovanog elektronskog potpisa (SSCA - *Secure Signature Creation Application*) se koristi zajedno i neodvojivo od SSCD.

SSCA u sebi može da sadrži i bezbednu aplikaciju za proveru kvalifikovanog elektronskog potpisa (SSVA - *Secure Signature Verification Application*) i validaciju kvalifikovanog elektronskog sertifikata potpisnika, kao i prikaz rezultata.

Član 16

Tehničke komponente iz delatnosti sertifikacionih tela jesu softverski i hardverski proizvodi koji:

- 1) kreiraju podatke za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa i prenose ih u odgovarajući hardverski uređaj sa karakteristikama koje su u skladu sa ovim pravilnikom, ili ih generišu direktno na datom hardverskom uređaju;
- 2) čine raspoloživim kvalifikovane sertifikate korisnika (uz saglasnost korisnika i bez JMBG-a i ličnog broja) i statuse sertifikata, odnosno liste opozvanih sertifikata za naknadnu verifikaciju i proveru statusa opozvanosti i, ako je potrebno, za preuzimanje od strane zainteresovanih strana.

Član 17

Sredstvo za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa (SSCD) iz člana 14. ovog pravilnika mora biti u skladu sa jednim od sledećih standarda:

- 1) preferirano CEN *Workshop Agreement (CWA) 14169: "Secure Signature-Creation Device (EAL 4+)"*;
- 2) FIPS 140-2 (*Federal Information Processing Standard*) nivoa 2 ili viših.

Član 18

Aplikacija za izradu kvalifikovanog elektronskog potpisa (SSCA) iz člana 15. stav 1. ovog pravilnika treba da bude u skladu sa sledećim standardom CEN *Workshop Agreement 14170 "Security requirements for signature creation applications"*.

Član 19

Aplikacija za proveru kvalifikovanog elektronskog potpisa (SSVA) iz člana 15. stav 2. ovog pravilnika treba da bude u skladu sa sledećim standardom CEN *Workshop Agreement 14171 "General guidelines for electronic signature verification"*.

Član 20

Tehničke komponente sertifikacionog tela iz člana 16. ovog pravilnika moraju biti u skladu sa sledećim standardima:

1) Za generisanje asimetričnih kriptografskih ključeva u sertifikacionom telu u skladu sa nekim od standarda:

- (1) CEN *Workshop Agreement 14167-3: "Security Requirements for Trustworthy Systems Managing Certificates for Electronic Signatures - Part 3: Cryptographic Modules for CSP Key Generation Services - Protection Profile (CMCKG-PP)"*,
- (2) CEN *Workshop Agreement (CWA) 14169: "Secure Signature-Creation Device (EAL 4+)"*,
- (3) FIPS 140-2 (*Federal Information Processing Standard*) nivoa 3 ili viši;

2) Za generisanje kvalifikovanih sertifikata u skladu sa nekim od standarda:

- (1) CEN *Workshop Agreement 14167-2: "Security Requirements for Trustworthy Systems Managing Certificates for Electronic Signatures - Part 2: Cryptographic Module for CSP Signing Operations - Protection profile (MCSO-PP)"*,
- (2) CEN *Workshop Agreement 14167-4: "Security Requirements for Trustworthy Systems Managing Certificates for Electronic Signatures - Part 4: Cryptographic Module for CSP Signing Operations - Protection profile (CMCSO-PP)"*,
- (3) CEN *Workshop Agreement (CWA) 14169: "Secure Signature-Creation Device (EAL 4+)"*,
- (4) FIPS 140-2 (*Federal Information Processing Standard*) nivoa 3 ili viši.

Član 21

Programska oprema i postupci primenom kojih se vrši provera kvalifikovanog elektronskog potpisa moraju u potpunosti omogućiti dobijanje podataka za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa pomoću podataka za njegovu proveru.

Član 22

Potpisnik je dužan da zaštiti podatke za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa od neovlašćenog pristupa, otuđivanja i nepravilne upotrebe.

Zaštita iz stava 1. ovog člana dodatno obuhvata primenu lozinki ili PIN kodova, biometrijskih postupaka ili drugih zaštitnih tehnika.

Član 23

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o tehničko-tehnološkim postupcima za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa i kriterijumima koje treba da ispune sredstva za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa ("Službeni glasnik RS", br. 48/05, 82/05 i 116/05).

Član 24

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Tip dokumenta:	Propis
Naslov:	PRAVILNIK O TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIM POSTUPCIMA ZA FORMIRANJE KVALIFIKOVANOG ELEKTRONSKOG POTPISA I KRITERIJUMIMA KOJE TREBA DA ISPUNE SREDSTVA ZA FORMIRANJE KVALIFIKOVANOG ELEKTRONSKOG POTPISA ("Sl. glasnik RS", br. 26/2008 i 13/2010)
Rubrika:	X-2 - Standardizacija i akreditacija i sertifikacija/Postupak akreditacije i sertifikacije i nadzora
Nivo dokumenta:	Republike Srbije
Glasil:	Službeni glasnik RS, broj 13/2010 od 12/03/2010
Vrsta propisa:	Pravilnici
Propis na snazi:	22/03/2008 -
Verzija na snazi:	20/03/2010 -
Osnov za donošenje:	Na osnovu člana 11. Zakona o elektronskom potpisu ("Službeni glasnik RS", broj 135/04), Ministar za telekomunikacije i informaciono društvo donosi PRAVILNIK O IZMENAMA PRAVILNIKA O TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIM POSTUPCIMA ZA FORMIRANJE KVALIFIKOVANOG ELEKTRONSKOG POTPISA I KRITERIJUMIMA KOJE TREBA DA ISPUNE SREDSTVA ZA FORMIRANJE KVALIFIKOVANOG ELEKTRONSKOG POTPISA
Donosilac:	Ministarstvo za telekomunikacije i informaciono društvo
Natpropis:	ZAKON O ELEKTRONSKOM POTPISU ("Sl. glasnik RS", br. 135/2004)

Uneto u bazu:	16/03/2010
Komentar urednika:	-
Komentar korisnika:	-